

Vita Fedyna
*Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of Finance, Banking and Insurance
The National Academy of Statistics, Accounting and Audit*

Федина В.В.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національної академії статистики, обліку та аудиту*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-576-1-42>

INNOVATIVE TOOLS FOR THE DEVELOPMENT OF THE CREDIT MARKET

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОГО РИНКУ

Кредитний ринок є однією з фундаментальних складових сучасної економіки, що забезпечує фінансування бізнесу, підтримує споживчий попит та сприяє загальному економічному зростанню. Втім, динамічність світових фінансових систем, постійні технологічні зміни та нові виклики вимагають безперервної адаптації та впровадження інновацій. У нинішніх умовах, коли традиційні підходи вже не завжди відповідають запитам часу, інноваційні інструменти стають ключовим фактором для розвитку, стабільності та конкурентоспроможності кредитного ринку. Вони дозволяють не лише оптимізувати існуючі процеси, а й створювати принципово нові можливості для кредиторів та позичальників.

Вітчизняний кредитний ринок переживає період значних трансформацій, зумовлених впровадженням інноваційних інструментів. Хмарні сервіси, штучний інтелект (ШІ) та машинне навчання (МН), Р2Р-платформи, а також інтернет-банкінг та біометрична ідентифікація відіграють ключову роль у цій еволюції, відкриваючи нові можливості для всіх учасників ринку.

Інтернет-банкінг та мобільний банкінг забезпечують безпрецедентну доступність фінансових послуг 24/7, дозволяючи клієнтам керувати своїми рахунками, подавати заявки на кредити та здійснювати операції з будь-якої точки світу [1]. Ці канали значно спрощують взаємодію клієнтів з банками та прискорюють фінансові транзакції. Водночас, біометрична ідентифікація (наприклад, за відбитками пальців або розпізнаванням обличчя) підвищує безпеку та зручність доступу до фінансових послуг, мінімізуючи ризики шахрайства та спрощуючи процес верифікації для користувачів.

З 2014 року хмарні технології стали фундаментом для гнучкого та економічно ефективного функціонування бізнесу, що дозволило компаніям оперативно адаптуватися до мінливих умов. Домінування глобальних провайдерів поряд із активним розвитком локальних операторів свідчить про зрілість та масштабованість хмарного сегменту. Їхнє впровадження на кредитному ринку значно оптимізує зберігання й обробку фінансових даних, прискорює прийняття рішень, автоматизує процеси та підвищує безпеку інформації, стимулюючи розробку нових кредитних продуктів.

Паралельно, штучний інтелект та машинне навчання стали невід'ємною частиною кредитного процесу, дозволяючи фінансовим установам значно покращити аналіз заявок, виявляти ризики та визначати кредитоспроможність клієнтів. Це не лише прискорює обробку заявок та знижує рівень кредитного ризику, але й підвищує якість обслуговування клієнтів та ефективність систем запобігання шахрайству [2].

Доповнюючи цей інноваційний ландшафт, P2P-платформи демонструють свою значущість як драйвери фінансової інклюзії та інновацій. Вони надають фінансову допомогу особам, яким відмовлено у традиційних позиках, підтримують позичальників з низьким кредитним рейтингом або без кредитної історії, а також відіграють важливу роль у фінансуванні малого бізнесу та стартапів [3]. Таким чином, P2P-кредитування створює конкурентне середовище та сприяє формуванню розвиненої фінтех-екосистеми в Україні.

Незважаючи на значний потенціал інновацій, їхня повноцінна імплементація та подальший розвиток у вітчизняному секторі фінансових послуг, зокрема на кредитному ринку, стикається з низкою суттєвих перешкод. До ключових факторів, що гальмують цей процес, належать:

1. Інфраструктурні та технологічні обмеження. Поточний стан технічної інфраструктури потребує значної модернізації, що обмежує можливості для розробки та впровадження нових фінансових продуктів та послуг, які відповідають сучасним інноваційним стандартам.

2. Правові та регуляторні бар'єри. Чинне законодавство та регуляторна база часто характеризуються складністю або нечіткістю, а також недостатньою гнучкістю для швидкого реагування на появу нових технологій та інноваційних рішень у фінансовому секторі.

3. Виклики кібербезпеки та захисту даних. Розвиток новітніх фінансових послуг нерозривно пов'язаний зі зростанням загроз кібербезпеці та необхідністю забезпечення надійного захисту персональних даних клієнтів, що вимагає впровадження комплексних заходів безпеки.

4. Проблеми доступу до фінансування та фінансової інклюзії. Спостерігається низький рівень фінансової інклюзії та обмежений доступ до кредитних ресурсів для окремих верств населення та соціальних груп, що перешкоджає повноцінному функціонуванню та розвитку ринку.

5. Повномасштабна військова агресія. Додатковим і вкрай значущим фактором, що суттєво ускладнює розвиток українського ринку фінансових послуг, особливо кредитування, є повномасштабна військова агресія з боку російської федерації, яка завдала значних збитків та створила безпрецедентні виклики для всієї фінансової системи країни.

Загалом, інтеграція інноваційних інструментів не лише модернізує кредитний ринок, роблячи його більш ефективним та стійким, але й сприяє розширенню доступу до фінансових послуг для широких верств населення та бізнесу. Подальший розвиток та синергія цих технологій обіцяють ще глибші трансформації, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності українського фінансового сектору та його відповідності світовим стандартам. Однак, для повноцінного розкриття потенціалу інновацій, необхідно системно долати існуючі перешкоди, забезпечуючи модернізацію інфраструктури, адаптацію законодавства, посилення кібербезпеки та сприяння фінансовій інклюзії, незважаючи на безпрецедентні виклики, спричинені військовою агресією.

Література:

1. Федина, В.В. Цифровий банкінг: сутність та перспективи розвитку в Україні. *Економіка і управління*. 2021. № 3. С. 105–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есопир_2021_3_15
2. Понад третина кредитів у комерційних банках – проблемні. Хто в зоні ризику і що можна зробити. URL: <https://mind.ua/publications/20253001-ponad-tretina-kreditiv-u-komer-cijnih-bankah-problemni-hto-v-zoni-riziku-i-shcho-mozhna-zrobiti>
3. Р2р кредитування. Що це таке і чи працює воно в Україні? URL: <https://finance.ua/ua/credits/r2r-kreditovanie>